

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año V. No 212

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle ANASCO 2322 — Paternal

Buenos Aires, 23. junija 1933.

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—

celo leto \$ 5.—, Inozemstvo Dolar 2.—

Ldst izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

CORREO
Argentino

FRANQUEO PAGADO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

NE KLONIMO

Spremembe, ki se dogajajo v srednji Evropi, so marsikateremu zmešale glavo. Marsikdo obupava in se boji, da bo na svetu še dolgo slabo, da ako bi natančneje preudaril svetovni razvoj kapitalističnega gospodarstva, bi mu bilo hitro jasno, da je to povsem naravna posledica. Spremembe ni zakrivilo razcepjenost delavstva samo, pač pa je kapitalizem porabil ugodno priliko, da se okoristi na pohodnem razvoju delavstva, ki usled neenotnega gibanja, nima še odločnega odpora, tako tudi ne zadostnega socialnega upogleda za splošno gibanje in slednjič vladanje. Delavsko gibanje je preveč politično in premalo gospodarsko, to se pravi teoretično, v praksi nemore biti, ker ne poseduje ničesar. Kapitalizma je šlo za gospodarstvo in to gospodarstvo si danes osvaja. V gospodarskih sistemih so pa že odnekaj nastopale spremembe, ki so končno le podlegle novim svetovnim nazorom.

Sedanje razmere torej ni zakrivilo delavsko gibanje, ampak razvoj, sile na eni in na drugi strani. Sprememba bi prišla pa naj bi imelo delavsko gibanje to ali ono taktiko. Kapitalizem si je potem fašizma to priboril, da se vsaj za nekaj časa otrese nasprotnikov.

Fašizem je tvorba sile, delavskega in kapitalističnega trčenja, ki je za razvoj človeštva samo prehod, brez vsake realne podlage. Zato je tudi popolnoma napačno mnenje, da se da socialne oziroma življenske pogoje izvojevati in osvojiti s politiko, ki jo vodi nacionalizem oziroma fašizem. Fašizem ni prinesel človestvu nobenih dobrot, akoravno zgleda da imajo tudi delavci svoje pravice, je vse to le na videz, v bistvu pa nič praktičnega. Kapitalizem-fašizem je odpravil sto-pnjajočo lestvo od najnižjega do najvišjega, tako da v njih tabor se nemore povzpeli nihče več. Oni so pač točno pre-računali, da je bogatinov do-

volj in še preveč, delavstva za jih vzdrževati pa premalo, zato pa morajo delavske žene mnogo otrok roditi, da se ta nevarnost odpravi, ki ob enem dela tudi svet. krizo vsled nepravilnega sorazmerja. Človeštvo, ki je radi nevednosti vedno tavalo v temi ter je bilo le predmet izkoriščanja, vidi v fašizmu neko rešitev, se ga oklepa v mnogo večji obliki kot se je pričakovalo, naprimer v Nemčiji, in to za to, ker je masa popolnoma spregledala da je fašistični sistem, kot privlačna past, malašč sestavljen samo za nje, za človeka napraviti uslužnega psa.

Današnja vladajoča družba upa da bo človeštvo prišlo zopet do blagostanja, to se pravi, do trdega koščeka kruha, katerega danes milijonom primajkuje. Prepozno ste se zavedli in vse sile katere se v pregli za dosego svojih namerov, ne bodo mogle vzdržati današnjega sistema. Človeštvo danes ni več zadovoljno samo s tistim, kar se mu odmeri, temveč hoče vse, kolikor zna in si upa ustvariti, naravno tudi pripada njemu. Fašistični sistem v najboljšem slučaju zamore nuditi človeštvu komaj nestradanje, vse olajšave pa, katere nam nudi tehnika, bi stekla po umetnih sesalka v njih žepe. Popolnejšega modernega suženjstva si ni mogoče misliti.

Ne odklanjamo s tem v splošnem borbe za politične in socialne pravice, to je udelestvovanje v politiki, ker je utemeljena. Toda naloga delavskega gibanja je večja in važnejša. Podlaga delavskemu gibanju je novi svetovni nazor in na tem mora in sme sloneti.

Delavstvu nasprotno časopisje piše, da delavsko gibanje "razpada". Mnogo jih je ki to verujejo, še več pa jih nagiba koritarstvo. Vse to ubija moralo, čut časti, samostojnost in vsakršno zavest. To nas uči, da obupavamo in da nismo dovolj trdni, ne pre-pričani, ter da ne zaupamo v delavsko stvar, da si prav do-

KAJ SE GODI PO SVETU

Na mednarodni politični pozornici je vedno na programu kakšna senzacija, kakšna posebnost, da imajo časopisi dovolj zanimivega gradiva za svoje razvajen in vedno bolj zbirčne čitatelje. Zlasti zadnji čas jim ne manjka gradiva: Razen Mussolinijevih in Hitlerjevih "zmag" in "uspehov" v notranji in zunanji politiki, imamo n. pr. zdaj v Londonu gospodarsko konferenco, na kateri so se zbrali zastopniki skoro vseh narodov in držav na svetu, da skušajo rešiti našo dolino solz žalostnega konca, vse njene nesrečne prebivalce, torej tudi nas, pa revščine, v katero smo tako globoko zabredli.

Ne vemo natančno, koliko je na konferenci zastopnikov, ker nimamo posebnega spomina za številke, v "Prenso" se nam pa zdaj ne ljubi pogledati. Vsekakor se nam zdi, vsaj v kolikor se na število spominjamo, da jih je dosti, morda preveč.

Če pomislimo, da zastopa sleherni delegat predvsem koristi svoje države — in te koristi so navadno skoro vedno v nesoglasju s splošnimi koristmi — da ima vsak zastopnik svoje posebno stališče, ki ga mora braniti, svoje mnenje in končno, svojo odgovornost napram parlamentu in vladi, katero zastopa, če torej mislimo na vse to, potem ni nič čudnega, če si že zdaj ne obetamo nič posebnega od končnih uspehov londonske gospodarske konference.

V poročilih, ki prihajajo iz Londona, o poteku konference ne najdemo zaenkrat nobro vemo, da so pogoji za delavsko gibanje še bolj podani kakor prej.

Neresnično je torej, da bi se zavedni delavci vdajali resignaciji, da bi obupavali, verovali varljivim besedam o uničenju delavskega gibanja. Ti namreč vedo, da bo prav ta preizkušnja vtila delavskemu gibanju novega poguma in temeljitosti, ter neomajeno zvestobo do idealov in končnega cilja.

bene vesti, ki bi nas mogla navdušiti z optimizmom. Zčetni potek pogajanj nam je pokazal, da prihajajo že jasno do izraza nesoglasja v zahevah in predlogih posameznih držav. In ta nesoglasja bodo, kakor vse kaže, v naslednjih zasedanjih konference stopnjevala, dokler ne bo brzojav iz Londona lepega dne sporočil, da je konferenca prišla na mrtvo točko.

In kaj potem?

Nič! Gospodje delegati, ki se bodo naveličali Londona in jalovih razprav konference, se bodo končno sporazumeli.

Odgodili bodo konferenco za nedoločen čas, imenovali bodo poseben odbor, ki naj pripravlja teren za sklicanje nove konference v kakem drugem mestu, nakar se bodo odpeljali s prvim vlakom iz Londona, veseli, da se je končala tudi ta komedija, ki jih je pričela že dolgočasiti.

In tako, dragi čitatelji, vidite, se zberejo ob vzglavju težko in nevarno bolnega sveta od časa do časa učeni zdravniki, ki razlagajo nekaj dni, večasih tudi po več tednov ali mesecev, drug drugemu svoje teorije. In pri tem so gospodje tako zatopljeni, da niti ne opazijo, da bolnike moči z vsakim dnem bolj pešajo in da bo skoro gotovo že prepozno, ko se bodo sporazumeli glede načina zdravljenja . . .

Odnosaji med Nemčijo in Avstrijo so postali zadnje čase zelo napeti. Ne mine skoro dan, da ne bi beležile brzojavne vesti iz Evrope kak incident med Nemei in Avstriji.

Gospodu Hitlerju in njegovim, namreč, nikakor ni po godu, da se sedanja avstrijska vlada tako odločno in uspešno brani fašizma. Še pred par tedni je vse kazalo, da bodo fašisti v Avstriji v najkrajšem času na vladi. Ampak dejstva so pa pokazala, da pot, ki bi mogla povesti avstrijske fašiste na vlado, ni uglajena tako, kot so si jo oni, omamljeni od zmage svojih tovarišev v Nemci-

ji, predstavljali.

Avstrijci, kakor kaže, niso preveč navdušeni za fašizem; tudi misel na Anschluss, t. j. združitve z Nemčijo, ki je na programu fašistov, jih ne mika posebno, ker vidijo v tem konec svoje samostojnosti.

Povodom brutalnega bombnega atentata, ki so ga napravili najbrž fašisti, dne 19. t. m., na četo "Heimwehrocev" v mestu Krems, pri katerem je bilo 30 ranjenih, je avstrijska vlada razpustila fašistično stranko. Položaj je s tem postal še bolj zapleten in nejasen. Gotovi krogi zagotavljajo, da je avstrijska vlada z razpustitvijo fašistične stranke približala vžgano žveplenko dinamitnemu sodu.

Bivši španski prestolonaslednik Alfons Borbonski se bo proti očetovi volji poročil te dni s hčerko nekega veleposestnika iz Cube, o kateri govore, da je prava krasotica. Kakor je videti, princ Alfons daje ljubezni več vrednosti kot pa kraljevski kroni, kateri se je moral odreči, da ugotovi nagnenju in težnjam svojega romantičnega srca.

Ni je lepše in vrednejše stvari pod božjim solncem kot je prava, čista ljubezen.

Tega mnenja je gotovo tudi mladi španski princ, ki je zavrgel prestol, da se je mogel združiti v zakon z žensko, ki si jo je izbralo njegovo srce.

Klara Zetkin je umrla in bo te dni pokopana v Moskvi.

Klara Zetkin je nemška židinja. Bila je poslanica v predzadnjem nemškem parlamentu. Komunisti so jo nazivali "mater revolucije".

V Moskvi je vest o smrti stare revolucionarke napravila globok utis. Sovjetska vlada je odredila, da bo pogreb Klare Zetkin na državne stroške ter da bodo ostanke "mater revolucije" spremili k večnemu počitku zastopniki vlade in vseh sovjetskih organizacij.

Delegati, ki zastopajo argentinsko vlado na konferenci dela v Ženevi, so se te dni

izjavili proti uvedbi štirideset-urnega delovnega tedna. To je precej razburilo mnoge tukajšnje delavske zastopnike.

Nas pa prav nič, ker si nismo nikdar delali iluzij glede uvedbe štirideset-urnega tedna.

Štirideset-urni teden je bil predlagan na konferenci dela v Ženevi od Mussolinijeve vlade. Ne mislite, da je ideja zmanjšanja delovnih ur imela svoj porod v Ducejevi glavi. Henry Ford, ameriški kralj avtomobilov, je upeljal v svojih tovarnah sličen tedenski urnik že pred dvema leti, v Rusiji pa je v praksi že nič manj ko deset let. Posnemajoč druge, je Mussolini hotel v Ženevi pokazati mednarodnim delavskim zastopnikom svojo veliko skrb za ubogo proletarsko paro.

Pa pustimo fašizem in pogledimo, kakšne ugodnosti bi imelo delavstvo od splošne uvedbe štirideset-urnega tedna?

Ko so v Argentini upeljali osem urni delavnik, niso, kakor je danes z dejstvi dokazano, s tem prav nič zmanjšali odnosa prepričanosti brezposelnosti. Posledice osemurnega delavnika, če dobro pogledamo, so bile neugodne za delavce. Tudi za tiste, ki imajo srečo, da so zaposleni. Zakaj delodajalci, ki so se morali udati zakonu in uvesti v svojih obratih osemurni delavnik, so takoj znižali temu primerno tudi plače. In kdo je bil pri tem prizadet? Nobeden drugi kot ubogi delavec, ki sicer dela — kadar ni brezposeln — manj ur na dan, a zasluži istočasno tudi manj pesov.

V slučaju, da bi bil jutri uveden 40-urni teden, bodite prepričani, da bi tudi to prav nič ne zmanjšalo brezposelnosti, pač pa zopet samo delavske plače. In logična posledica vsega tega bi bila: povečanje revščine proletarskih množic.

Revščine ne bomo odpravili s tem, da zmanjšamo in skrbimo delavni urnik, marveč samo tedaj, če bomo v stanu dvigniti svetovno produkcijo in zaposliti tudi vse tiste reveže, ki danes propadajo v prisilnem brezdelju.

Kakor vse mere, ki se jih poslužujejo sodobni politiki in gospodarstveniki, ki se še niso sprijaznili z mislijo, da je kapitalizmu odklenkalo in ki ne morejo še razumeti, da

so sistemi, ki so veljali in do bro služili v prejšnjem stoletju, danes za med staro šaro, tako se nam zde tudi njihova prizadevanja, da bi se uvedlo štirideset-urni tednik, površno sredstvo, ki ne bo prav nič zaleglo.

Izgleda, kakor da se go spodje, ki vodijo svet, bojé zagrabit problem tam kjer treba, namreč, globoko pri korenini.

OKNO V SVET

London. — Mednarodna delavska zveza je organizirala veliko protifašistično zborovanje. Sklenili so da se predloži nemškemu poslanstvu protestno noto vsled kratenja svobode delavstvu v Nemčiji.

Dunaj. — Neznanci so položili med večjo skupino vojakov "Heimwehr" tri bombe, ki so eksplodirale, ter so poškodovala kakih 30 vojakov. Vlada je proglasila obsedno stanje. Po 20 uri ne sme nihče na ulico, kdor bi kršil to prepoved, ima policija ukaz, ga namestu usmrtiti.

Nizza. — Gozod Mount Gros, ki je odaljen kakih 5 kilometrov od tega mesta, je začel goriti na več krajih, in grozi, da bo uničil celo okolico. V nevarnosti je niški Observatoriji in kakih 20 hiš. Gasilci z brizgalkami so na delu da bi ogenj vsaj omejili.

Jeruzalem. — Poljski Jud Moses Stafski komunistični agitator je ubil nekega Arlosoroval, te dni bo sojen v Jaffti.

Valencia. — Velika cerkev "Serra" je te dni pogorela do tal. Kdo je podtaknil ogenj še ni znano.

Santiago. — Na parniku "Sesostris" je policija aretirala nevarnega ponarejevalca denarja ki je rodem Anglež. V Boliviji je poneveril milion njih denarja.

Tokio. — Japonski minister za zunanje zadeve grof Uchida je potom poslanstva v Moskvi poslal sovjetski vladi protestno noto vsled usmrtitve treh japonskih monarjev.

Položaj med Japonsko in Rusijo je vsled tega zelo napet.

Moskva. — V pondeljek ponoči je umrla v visoki starosti 76 let, znana komunistinja Klara Zetkin.

Moskva. — Kot se doznava namerava sovjetska vlada iz-

Društvene vesti

ALI SE PRIPRAVLJATE VSI

na veliko prireditev, katera se bo vršila dne 16. julija v

pustiti na svobodo kakih stotisoč političnih kaznjencev. Sploh ima namen popolnoma proučiti stanje političnih jetnikov, ter jih kolikor mogoče izpustiti na svobodo.

Santiago. — Na progi Santiago-Valparaiso se je vnel vlak ki je vozil petrolej. Nesreča je zahtevala več človeških žrtev.

Ginebra. — Nemčija je odpoklicala zastopnike pri delavskem zborovanju v Ženevi. Hitler nemarava za nemško državo ta problem rešiti sam.

Madrid. — Španska vlada išče trgovskih zvez z Rusijo.

Paris. — Vodja tukajšnega dnevnika "Prensa" je večeraj prispel v Pariz.

Trst. — Nov prekomornik "Oceania" so te dni preizkušali v Trstu. Prvo vožnjo v Južno Ameriko namerava napraviti v septembru.

Udine. — Na zemljo je tresčil vojaški zrakoplov. Pilot je bil na mestu mrtev.

London. — "Daily Herald" piše, da se Mussolini ukvarja z novim načrtom glede restavracije Avstro-Ogerske države. Na prestol bi posadili bivšega prestolonaslednika Otto

dvorani XX Settembre. Drama, kot je "Prisega opolnoči" še niste videli.

ZAHVALA

Vsem blagim srcem, kateri so pomogli udovi Milana Rupnik mesto venca na grob pokojnemu, moja najlepša zahvala. Posebno se zahvaljujem g. Edwardu Metlikovec za njegovo veliko požrtvovalnost katero mi je izkazal ob moji veliki potrebi.

vdova Fanči Rupnik

MESTO OCVETJA

na grob pokojnemu Milanu Rupnik se je nabralo skupno \$ 40.15 ki se je izročilo vdovi. Imena darovalcev nebomo prinesli ker so preveč nečitljiva.

IŠČEMO:

Iz župnije Zagradec na Dolenskem so se izselili pred štirimi leti: France Papež, Jože Kožel in Janez Blatnik. Vsi so bili dalj časa zaposleni v Buenos Aires, sedaj pa že nad dve leti ni o njih nobenega glasu. Njihovi stariši bi radi vedeli, kje da so in kako da se jim godi in so se obrnili na nas, naj jim jih najdemo. Francetu Papežu, ki je odšel baje pred dvema leti v Peru, od koder pa se ni oglašil, želi izročiti njegov oče posestvo, ga tem potom pozdravlja in ga vabi, naj pride čim prej domov. Imenovane vabimo tudi mi, naj čim preje pišejo svojim domačim ali pa tudi nam. Ravno tako prosimo, da našemu uredništvu sporoči kdor bi vedel kaj o njihovi usodi.

Dopisovanje

Matevžič Ivan: pl. 30. 5. 34. Bajt Franciška: pl. 30. 5. 34. Močilnik Maria: pl. 30. 5. 34. Bratož Tončka: pl. 30. 12. 33. Cucek Anton: pl. 30. 4. 34. Birsa Ivanka: pl. 30. 9. 33. List smo Vam poslali v ul. Morón 4643 pa nam je prišel nazaj. Morda ni pravi naslov. Mlač Viktor: pl. 30. 5. 34. Martin Zidar: pl. 30. 5. 34. Klun Franc: pl. 30. 5. 34. Badalič Fani: pl. 30. 30. 11. 33. Gorejšek Ivan: Angela Štrlinko: pl. List vam pošljamo. Vuk Anton: Se priporočamo. Lucija Kralj: Srčna Vam hvale za nove naročnike. Ako bi se vsi tako pozanimali kot se Vi, bi res lahko imeli list kot Bog zaukaže. Ing. Hude Astoria U.S.A.: Vaše pismo smo izročili. Štraus Gasper: pl. na rač. Beo Germanico 30. 5. 34. Vsem se upravištvo najprisrčneje zahvaljuje za poravnano naročnino, ter se ob enem priporoča za nove naročnike.

GIBANJE POŠTNIH PARNIKOV

V oglasu BANCO COMERCIAL DEL PLATA smo doslej prinašali samo odhode parnikov iz Buenos Airesa v Evropo. Da pa ustrezno želji mnogih naših naročnikov in čitateljev, smo z današnjo številko pričeli objavljati v istem oglasu tudi prihode poštних parnikov iz Evrope v Buenos Aires.

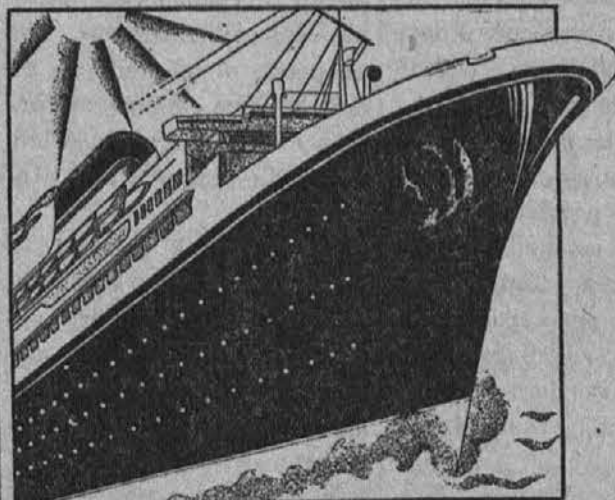
GIBANJE PARNIKOV

Iz Evrope pridejo:

26. junija: MASSILIA
30. junija: CONTE BIANCAMANO
3. julija: PRINCIPESSA MARIA
6. julija: ALCANTARA
10. julija: BELVEDERE

Iz Buenos Airesa odpotujejo:

28. junija: MASSILIA
30. junija: MONTE SARMIENTO
4. julija: CONTE BIANCAMANO
12. julija: ALCANTARA
15. julija: BELVEDERE
25. julija: DUILIO

NAJUGODNEJŠE CENE IN POGOJE ZA POTOVANJE NAJDETE

SLOVENSKEM ODDELKU

BANCO S.A. FUNDADA EN 1911
COMERCIAL DEL PLATA

Av. de MAYO 652 U. T. 33 - 1333 BUENOS AIRES

Uradne ure vsak dan od 8. do 18; ob sobotah od 8. do 11.

V PRIČAKO VANJU DVANAJSTE URE

Ob sedmi obletnici s mrti Srečka Kosovela.

Veliko črnila se je že zlilo na papir, ogromno besed se je že prevalilo iz ust in nešteto sre je že vztrepotalo ob pesni Srečka Kosovela. Kaj naj še rečemo mi, ljudje iz Primorske krajine, o njem?

Srečko Kosovel je bil primorski človek, primorski človek v najčistejšem pomenu te besede. In sleherni primorski človek se ga danes spominja zato, ker je bil Srečko Kosovel pesnik, najvernejše in najjasnejše zrcalo primorskega človeka in povojnega človeka sploh. Razlika med bolečino njeno in med bolečino drugih slovenskih umetniških povojnih borec je bila ta, da se je na Kosovela zvalila poleg splošnega nemirnega in grenkega povojnega kaosa, še bridka bolečina njegove in naše primorske zemlje.

Povojna doba v kateri živimo mi, primorski ljudje, je doba strastnega in blaznega pričakovanja dvanajste ure. Sleherni dan, sleherni uro in minuto jo pričakujemo. S steklenimi, mrtvo okrvavljenimi očmi in s srei razklanimi, prislušujemo slehernemu najtanjšemu odtenu, sleherni besedi, ki se kje odkrha; sleherni žarek, ki nekje rdi, udari ob naše upanje, da zazveni jo srea v pričakovanju, kdaj se bo kelih napolnil do roba. Pričakujemo to dvanajsto uro, ki naj bi bila ura pravice in odrešitve.

Ampak kdo ve kako bo? Morda ne bo ne Pravice ne Odrešitve, samo kelih bo dopolnjen, in ta ne bo prvi. Rekli bodo: preplitev je bil ta kelih, prehitro se je natočilo trpljenje do roba. In podstavili bodo globokejšega in ogromnejšega, nenapolnjivega.

Sinovi pričakovani smo, sinovi teh dolgih preddvanajstih ur. Tudi Srečko Kosovel je bil sin teh preddvanajstih ur; ampak on ni bil samo njihov sin, mrtev in negiben, kakršnih je dandanes precej. On je bil najborenejši v borbi, najglasnejši oznanjevalec velike dvanajste ure. On je veliko upal in veliko hrepenel, največ pa je delal. Videl, slišal in čutil je nekje tibo rast mogočnega novega dne.

Bil je sin teh preddvanajstih ur, bil je sin vojne lako-

te in krivice. Videl je ranjenec in mrtvece, slišal je golčanje zamolke pesmi topov in pušk z Doberdoba med veliko vojno. A tudi po vojni ni videl miru, ni videl sreče. Vse preveč napeta je bila struna njegovega sreča, da ne bi odzvenelo na njej sleherni najmanjše trpljenje; vse preveč čista je bila gladina njegove duše, da bi se v njej ne zarisalo sleherno jokajoče oko...

In naš Srečko ni mogel mirovati. Razgrinjal je pred sabo dan za dnem knjigo povojne dobe, knjigo natrpano z vso svojo veliko povojno vojno, z vso njeno nezasišano bitko in grozo in jo spoznaval. Razgrinjal je pred sabo povojnega človeka, gledal v knjigo vseh njegovih ran, njegovih žuljev in njegove krvi. In navsezadnje, ko je nam sam razgrnil svoje srce, smo onemeli. Bilo je razklano na tisoče drobcev. Vsak drobec je bil s črno smrtjo pregrnjen. A vendar je skozi to črnino sililo veliko rdeče upanje. In vsak drobec je bil zase veliko srce.

Živel je in ni mogel živeti; umiral je in ni mogel umreti, vse prav tako, kakor se z mladim vase sprejmajočim umetnikom godi. Navsezadnje pa se je zgrudil.

Srce ki je zdrknilo v kraško jamo, je bilo vse porisano in popisano. Mati je žive-la v njem, in gmajne so bile raztegnjene v daljo in v šir, vse posejane z bridkim brinjem, s krivenčastimi bori, z brajdami polnimi terana. Na dnu njegovega sreča ješumelo, kakor voda šumi v kraških podzemskih jamah.

Zdaj leži tam v Tomaju, sredi Krasa. Venci na grobu so se že zdavnaj posušili in v grobu je strohnelo njegovo telo. Samo iz groba grenko sladko diši njegovo srce kakor encijanov svet; in ljudje na kraških gmajnah se mrtvih ust in živega sreča zgublajo z krampom na koščeni ramenih, med brinjem in borovci v velikem upanju dvanajste ure in našega dne.

Srečko Kosovel je bil naš glasnik in mi ga ne bomo nikdar pozabili.

Ciril Kosmač.

Izkušnje Sata-na...

Tisto noč je bil Lucifer bolj truden, kot nikdar prej. Samega sebe je obsvoval v svojem žveplenem domu. Vedno novi prihajajoči grešniki, niso prinesli nobene spremembe. Pripovedovali so le eno; protestirali so proti pravici, kremžili obraze se tresli, ter pripovedovali svojo udano skesanost... Nihče se ni našel neskešanega. Bilo je res za obupati nad človeškim bitjem...

Satana so vse te stvari privedle tako daleč, da je sklenil zapustiti svojo državo za nekaj časa, ter se podati na daljše potovanje na površino zemlje. Hotel se je pozabavati z zabitostjo človeštva, kot se razveseli otrok ujetega mrčesa. Na svojem potovanju se je ustavil tu pa tam. Povsod se je kar tekmovalo za čimvečjo neslogo. Hrepenelo se je po dobroti, prišlo je ravno nasprotno. V resnici, hudič je imel neokusen doživljaj. Svet se mu je zdel brez sreče. Naj groznejše pa se mu zdelo človeško upanje. Nobeno satansko trpinčenje ni bilo bolj kruto, kot njeno razočaranje. Obljubljalo je vse dobrote a dalo ni nobene.

Upanje, to je tisto, kar so ljudje slepo ljubili, ter se vzpenjali za jo doseči. Upanje je dvigalo, dvigalo... in kar na enkrat krog in krog sama praznota — in sledil je siloviti padec.

Iznova so ljudje upali in verovali, kajti ljubezen je bila povod bolestone pameti...

Lucifer se je počutil na svetu šibak, kot kralj premagane države. Kaj je bila njegova moč pred tem brezmenim razočaranjem.

Ako je primerjal s svetom pekel, je bilo njegovo kraljestvo pravo srečo miru, kjer se ne ljubi in tudi ničesar ne pričakuje. Prostor, kjer so vsi enaki in se nikogar ne goljufa. Opazoval je mimoidoče: — Na enkrat mu je obvisel pogled na sijajni ženski, ki se je ljubko smehljala v bližini njega. Dopadlo se mu je videti žensko na njenem višku. Opazoval je nje duševni polet in videl neizprosno grozoto, jame in sence, Zlobnost sata-

na se je zdela zamračena ob tej ženski, ktere bliščeč pogled, presunljiv kot solza, je prodiral v srce bolj kot vsa peklenska bodala. Bila je v človečenje zlobe, pozablja-joč vso nežnost in lepoto. Bila je zloba sama, ki, da je bila še bolj zlobna se je oblekla v krasoto...

Satan se je odaljil z mržnjo, kot da bi opazil svojo nesposobnost. Nezažvoljnjega se je počutil s samim seboj in z vsem svojim vladarstvom. Potrebno je prevrediti črno državo; narediti jo bolj privlačno, da bo bolj grozna. S tem namenom se je vrnil v svoje kraljestvo. Vračal se je skoraj v strahu, da ne bo sposoben več za vladanje. Pogled krasne ženske ga je popolnoma prešel.

Ob vrnitvi v pekel so ga njegovi podglavarji pobarali kaj je videl novega na svetu. Odgovoril jim je enostavno: — Svet namerava biti vedno enak: sijajne so ženske, možki zabiti. Ljubezen in upanje obratujeta v polni meri svoja nezkončna podla dela. Še vedno lahko pričakujemo mnogo goriva. In nasmehnil se je s toliko trudnostjo, da je eden iz-

med hudičev rekel svojemu tovarišu: Vidim, da se je naš kralj vrnil premagan.

KONEC KAVČIČEVE

SLAVE

Bivši pomožni urednik SLOVENSKEGA TEDNIKA in poznejši urednik Slovenskega oddelka tukajšnjega tednika "Jugoslavije", je dobil te dni, kakor čitamo v zadnji številki našega tukajšnjega srbo-hrvatskega kolege, pošteno breco od uredniškega odbora "Jugoslavije". In dobil je zaslužen breco zato, ker je "pomotoma" vtaknil nek denar, ki je bil last uprave lista "Jugoslavije", v svoj žep.

Pravijo, da je stara navada železna srajca. Slučaj "požrtvovalnega narodnega boreca" Silvija Kavčiča je potrdil nezmotljivost tega starega pregovora.

Kakor je delal pri SLOVENSKEM TEDNIKU, tako je mislil, da pojde tudi pri "Jugoslaviji"; a kakor vidimo, se je precej uračunal. Končal je prav žalostno, bolj žalostno sploh ni mogoče, svojo karijero v javnem življenju.

SAMO

2

DNI

potrebujemo za Vam preskrbeti dovoljenje Kontrolne Komisije za poslati denar Vašim v domovino.

ISKORISTITE PRILIKO

katero Vam nudi

SLOVENSKI ODDELEK

Banco Holandés

Bmé. MITRE 234

BUENOS AIRES

Podružnica: CORRIENTES 1900

Pišite nam v Vašem materinem jeziku ali pa nas po-
častite v našem uradu, vsak delavnik od 8½ pa do 7
zvečir, kjer boste z vso točnostjo postreženi.

PRIMORSKE VESTI

Buzet, maja. — Fašisti so odredili, da morajo biti litanije pri procesiji v italijanskem jeziku. Ljudje mesto da bi šli k procesiji, so ostali lepo doma. Več vaščanov so vsled tega pozapri, kate-re pa so po par dneh izpu-stili.

Trst, maja. — Lojze Podbršček star 30 let doma iz Biljane je dobil 9 mesecev zapora in 4.740 lir globe, ker je brez potnega lista prekorajčil mejo.

Reka, maja. — Radi pre-koračenja meje so bili soje-Lucija Radolovič in nje sin Ivan star 15 let, Miho Rajko vsak na 3 mesece ječe in 2000 lir globe. Vsi so doma iz Poreča. Ivan Ladavec do-ma iz Pazina star 21 let je dobil enako kazen.

Trst, maja. — Lovrene Rudolf iz Črnega vrha nad Idrijo star 60 let je dobil 6 mesecev zapora. Oblasti so ga obdolžile, da je poškodoval Arnaldovo drevesce.

Gorica, maja. — Anton Kumar iz Šmartnega je do-bil 60 dni zapora, ker je kršil policijsko nadzorstvo.

Otalez pri Cerknem, maja. — Karabinerska postaja je

priredila veliko slovesnost na 2 junija. Ta dan je bila razvita nova zastava. Pev-ska društva iz Idrije in Cer-kna so se morala pripraviti z italijanskimi pesmi.

Št. Viška gora, maja. — Naša vas dobi novo karabi-njersko postajo. V ta na-men popravljajo hišo trgo-va Jakoba Rijavea, po doma-če na Močilu.

Divača, maja. — Nedavno je nevarno obolet domačin Andrej Oberšnel, znani re-stavrater pri kolodvoru. Družino Obersnelovo že ne-kaj časa zasledujejo nesre-če. Pred leti se je z motor-jem smrtno ponesrečil edini sin.

Misteriozna Idrija

Pred kratkim se je poja-vilo nad Idrijo neko tujo le-talo, kar je zbudilo v tukaj-šnjih vojaških krogih velik strah. Takoj so ukrenili vse potrebno, da so zakrili vo-jaške naprave.

Neko nedeljo je nenado-ma pridrvel pred znani Di-dičev hotel zaprt avto. Jav-na varnost je takoj razgnala ljudi, ter dala izprazniti naj-bližjo okolico.

V eni vasi 130 prisilnih prodaj

Kjer govore številke, ni treba mnogo besed.

Knežak pri Ilirski Bistri-ci je vas, ki šteje 160 hiš. V teku lanskega leta pa se je v tej vasi izvršilo piši in re-ci 130 prisilnih prodaj.

Gorica, maja. Na Ajševi-ci je zapel boben pri Valen-tinu Komelu. Gospodarska poslopja so šla za 45.000 lir.

Stopnik pri Šebreljah ob Idriji, maja 1933. — V ne-deljo dne 7. maja t. l. je do-mače prebivalstvo zelo raz-burila nenadna vest o ropar-skem umoru Andreja Božiča p. d. "Zagraparja".

Božič se je vrnil od maše naravnost domov, kjer so ga pozneje našli ustreljenega. Sklepa se, da je bil umor-jen v času med 9 in 10 uro. Oblasti se aretirale sorodni-ke pokojnika, Lebana Hen-rika, Filipa, Matijo in Ma-rijo, domačini pa nimajo so-rodnikov nikakor na sumu. Pokojni Zagrapar je bil bo-gat mož, koliko pa je pre-mogel ne ve nihče, ker je ži-vel sam zase in se ni bri-gal za nikogar. Do sedaj se tudi ni moglo ugotoviti ko-liko so napadalci odnesli.

Morala italijanske učiteljice

V Cerkljanskem vrhu po-učuje letos našo slovensko deco osorna "maestrina". O pouku v šoli odločajo finan-čni stražniki, ki jo obisku-jejo prav pogostoma. Čim

se učiteljni oboževalci po-javijo v šoli, prekine pouk, četudi je trajal ta šele dve, eno ali pol ure in pošlje vse sovrstnice, ki med našim ljudstvom in v Italiji sami niso na dobrem glasu. To je le eden izmed mnogih sluča-jev, ki jasno kaže višino mo-rale ljudi, katerim so izro-čeni v vzgojo naši najmlaj-ši.

Zanimiv šolski izlet

Gorica, maja 1933. — Iz bližnjih vipavskih vasi Šem-pasa, Ozeljana in drugih so bili ljudskošolski otroci pri-morani udeležiti se izleta, organiziranega dne 13 t. m. po učiteljstvu. V naše me-sto so prišli peš, kjer so tu-di spali v neki vojašnici. Drugo jutro so šli na Sv. Goro. Vsak je moral vzeti s seboj odejo, lonček, žlico in vilice. Na Sv. Gori so dobili brezplačen obed. Ta izlet ne bi padel nobenemu v oči, ako ne bi otroci dobesedno "eksercirali" kot pravi vo-jaki. Fašisti namreč hočejo že otrokom vlti "bojni duh" in napraviti iz njih prave-te vojake "stile fascista". Hočejo jih že zdaj navaditi na kasarne in na vse drugo v duhu "razorožitve".

ARETACIJA SLIKARJA PETERNELA

Tudi umetnikov se boje...

Cerkno, 21 maja 1933. — Pred kratkim so zapri ši-rom Primorske znanega učitelja in umetnika Metoda Peternela. Osumljen je, da je pošiljal svoje umetniške slike — intarzije v Jugosla-vijo. Širokogrudne fašistične

oblasti vidijo v tem veliko nevarnost in v tej bojzani so ga obdolžile političnih zvez z našo državo.

Peternel že več let ne vr-ši učiteljske službe radi šib-kega zdravja, zato bo tem hujše občutil krutost v laš-kih zaporih.

IZREDNO SODIŠČE ZOPET NA DELU

Obraznava proti Groharju in Zgagi iz Podbrda

Trst, maja 1933. — V zad-njem času se ni slišalo mno-go o delovanju izrednega so-dišča v Rimu. Delo je bilo, vsaj za javnost, prekinjeno po amnestiji. Večjih proces-ov proti našim ljudem v tem času torej ni bilo. Ka-kor hitro pa se je začelo po-slovanje tega sodišča, so ta-koj inšcenirali proces proti našim ljudem.

V kratkem se namreč pri-čne v Rimu pred izrednim sodiščem obravnava proti Tomažu Groharju in I. Zga-gi iz Podbrda, ki čakata ob-sodbe že osmi mesec. Česa sta obdolžena nihče ne ve, ona dva sama pa še naj-manj. Oba sta jugoslovans-ka državljana, ki sta se ba-vila v Podbrdu vsak s svo-jo obrtjo. Vzroka, da bi ji-ma oblasti mogle odvzeti koncesije ni bilo, ker imata po konvencijah vso pravico izvrševati obrt, ne glede na to, da sta prava Podbrčana, ki sta se tu izučila in tu osam-svojjala.

Da bi bila morda osumlje-na špijonaže?

Kdor pozna Tomaža Groharja, ta ve, da se ta mož ni brigal za drugo, kot za svo-

Instituto Médico 339 Callao 339 Dr. Renoulin

Bivši zdravnik v bolnišnici Salaverry, V. Sarsfield in v bolnišnici Alvear.

Vodi osebno zdravniški zavod CALLAO. Vsi klienti se zdravijo od zdravnikov specializistov.

SIFILIS. 606-914. — Moderno zdravljenje.

BLENORAGIA — Moderno zdravljenje brez bolečin.

Prostatitis, vnetja in spolne bolečine.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švahost.

SRCE. Srčne napake — hibe.

ŽELODEC. Čreva — krislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvi-
ra bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku
univerze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.

ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje
(posebni oddelek).

OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA. Glavobol.

Žarki X — Diatermija — Žarki ultravioleto

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasser-
man — Tur — Izpuščaji — lišaj.

Lastni senatorji z nizkimi cenami — Operacije za
vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah
in praznikih od 9 do 12.

PREGLED \$ 3.—

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENES DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v zdravniških vedah v Bs. Airesu. Zdravi vse žen-ske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9. ure zju-traj, do 20. ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389
Buenos Aires

LA MODERNA

Mojim cenjenim odjemal-cem sporočam, da bom da-jal tekom zimske sezone vsem čitateljem SLOVEN-SKEGA TEDNIKA, ki se bo-do predstavil z listom, velike popuste. Daroval bom tudi lepo izdelane povečave. Pri-poračam se cenj. čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA.

S. Saslavsky

U. T. 45 - 1720

Av. San Martín 1679, Bue-nos Aires. — Podružnica, ca-

339 Callao 339

Veliki zavod 'RAMOS MEJIA'

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravio-letni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruha-nje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USEŠA: vnetje, polipi: brez operacije in bo-lečin.

ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi

SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje

zajamčeno. — Plačilni pogoji dobri

Pregled brezplačno

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

jo mesnico in gostilno. Vedno je čepel le doma, najbolj zadovoljen med svojimi gosti, najsi so bili potem domačini ali pa priseljeni Italijani. Za vsakogar je našel vedno prijazno besedo in bil je zelo uslužen. Tudi po cele mesece je preteklo, ko se sploh ni odstranil od hiše, le redkokedaj je stopil do sosedu. V letu 1932 pa se je z vlakom peljal le takrat, ko je bil aretiran in nasilno odveden v zapore.

In Zgaga? Živel je le sebi in družini, ogibal se je ljudi in se zvečer sploh ni prikazal na cesto. Oba sta tudi že preko 50 let stara in očeta že odraslih otrok.

Zgleda, da sta oba žrtvi podlih podkupljenih denuncijantov, ki ju hočejo uničiti na ta način moralno in gospodarsko, ker jih v poštenu konkurenci ne morejo.

KAKO SE JE KONČALA AFERA O POŽIGU ČEZŠOŠKE ŠOLE

Bovški fašistični učitelj je podtaknil ogenj!

Tolmin, maja 1933. Proti koncu leta 1931 je pogorela ljudska šola v Čezsoči pri Tolminu. Razume se, da so slodile neštevilne aretacije naših ljudi in tudi časopisje se je o tem obširno bavilo. Naše ljudstvo je bilo takrat samo nedolžna žrtev pretkane učiteljice.

Resnica je ta: kot marsikakšen učitelj iz južnih pokrajin, se je tudi učiteljica v Čezsoči razburjala nad našimi otroci ker je niso mo-

gli razumeti. To je nekaj povsem umljivega, posebno če pomislimo, da je Čezsoča že bolj v hribovitih krajih in da naše ljudstvo absolutno ne obvlada niti besedice italijanščine.

Nekega dne pa se je učiteljica, prepojena z vsem mogočim nacionálnim sovraštvom, samo ne s tisto ljubeznijo, ki jo mora čutiti vsak poklieni učitelj do svojih učencev, razsrdila nad svojo učenko in jo kratkomalo vsčipnila za roko. Deklece je bilo bolešno in tuberkulozno zato se rana nikakor ni hotela zaceliti. Oče je v svetem ogorčenju zahteval, da se uvede preiskavo in kazni postopanje proti učiteljici. Razume se, da je slednjič vsa stvar postala zelo nerodna, in je začela misliti kako bi se ji izognila.

V bližnjem Bovecu je bil nameščen na šoli učitelj, ravno tako iz južnih krajin. Ker sta se z učiteljico baje dobro razumela, sta sporazumno sklenila šolo zažgati. Bovški učitelj je res podtaknil ogenj v šoli v Čezsoči. Šola je zgorela do tal. Sledile so aretacije in preganjanje našega ljudstva, o katerem je znano, da je z vso svojo dušo proti potujčevalnicam našega naroda. Učiteljica je dosegla svoj namen: radi prestanega strahu, je dobila celoletni dopust in velika mučenica in žrtev našega barbarskega naroda je odšla od nas.

Ljudska govorica pa le ni

potihnila. Resnica je, sicer dolgo po dogodku, vendarle prišla na dan. Italijanske oblasti so bovškega učitelja kazensko premestile iz Boveca, kam nas ne zanima.

To ne gre!

Narodna strokovna zveza v Mariboru je imela pred kratkim zborovanje, na katerem se je ostro napadalo dejstvo, da je še vedno v naših obratih zaposleno veliko s u j e e v, ki odjedajo kruh domačemu delavstvu, ravnotako, če ne še bolj sposobnem kot so ti tuji "specijalisti". Mi iz vsega srea soglašamo s to akcijo in ji želimo čim popolnejši in skrajšnji uspeh v Mariboru in tudi po celi državi. Ampak z eno posledico te akcije le ne moremo soglašati. S to namreč, da se smatra za tujece tudi naše emigrante iz Julijske Krajine, kateri niso še postali jugoslovanski državljani. Pribiti moramo že davno znano dejstvo, da so zapustili naši ljudje svoj rodni kraj radi strašnega pritiska italijanskih oblasti. In ta pritisk ni samo direktno političen, ampak oblasti uporabljajo ves silno centralizirani državni aparat, da onemogočijo gospodarsko ekzistenco našemu človeku. Kaj preostane torej našemu človeku, katerega so začeli zasledovati in ki noče postati fašist, nego da se izseli? In kam naj se izseli če ne v širšo veliko domovino? Pred

vojno se je marsikateri človek iz drugih slovenskih pokrajin selil na Primorsko in tamkaj v vsakem oziru uspeval. Danes se je — na žalost — rehtnica obrnila in naši ljudje morajo zapuščati Julijsko Krajino in iskati kruha drugod. Seveda niso mogli ti ljudje — s par izjemami — prinesiti s seboj ničesar in so prišli radi tega praznih rok preko meje. Bili so dobro sprejeti in dobili tudi primerno delo. A nekaj njih je nastavljenih tudi pri Nemcih, ki so jugoslovanski državljani. Ti poslednji so sedaj porabili priliko in znani so nam slučajji da so nemška podjetja radi akcije proti tujim nameščencem, zahtevala od naših emigrantov, naj dokažejo v teku enega meseca, da so si pridobili jugoslovensko državljanstvo. V nasprotnem slučaju naj se smatrajo odpuščenim. To ne gre, absolutno ne gre. Gotovo je preko 10.000 naših emigrantov, kateri niso še jugoslovanski državljani. To pa niso iz čisto enostavnega vzroka, ker stane pridobitev državljanstva približno Din. 1000.—, znesek kateri je za naše revne emigrante ogromen. Naš Savez je interveniral že mnogokrat pri vladi, da bi odpravila, ali vsaj zmanjšala za naše ljudi to veliko takso, ampak brez uspešno. Cela zadeva pa karakterizira sijajno člane nemške manjšine v naši državi, ki so celo tako predrzni, da skušajo naš življenj zatirati v naši hiši.

Iz maščevanja je ustrelil v Dovškem pri Senovem kmet Jožef Gošek ženo svojega sosedu Alojza Sevška, mater osmih otrok. Povod

je bila tatvina suhe svinjine pri Gošku ob veliki noči. Gošek je tatvine dolžil Sevška, a ta je bil pred sodiščem oproščen. Sovraštvu je trajalo naprej in Sevšek nikakor ni mogel prepričati Goška o svoji nedolžnosti. Razen tega je Gošek, ki se je pečal z mizarstvom brez obrtnega dovoljenja, mislil, da ga je Sevšek ovdil zaradi šušmarstva. To ga je tako razburilo, da je vzel samokres in zdivjal k sosedovim, kjer je potem z dvema streloma usmrtil Sevškovo. Sirovi zločinec se je sam javil orožnikom.

Starega preužitkarja je ubila

Na Dreselskem vrhu pri Sv. Urbanu je posestnica Marija Heričeva v prepiru trikrat tako udarila 72letnega preužitkarja Josipa Petka, da se je ta zgrudil na tla in kmalu izdihnil. Ubijalko so prijeli.

ZDROZDRAVNICA

Dra. Dora Samoilović de Falicov
in Feliks Falicov
Sprejemata od 10. do 12.
in od 15. do 20 ure.
Donato Alvarez 2181
U. T. 59 - 1723
Directorio 1347

Krojačnica in trgovina

Z vsemi možkimi potrebščinami
Gene konkurenčne
Se priporoča
SEBASTJAN MOZETIČ
Osorio 5025
LA PATERNAL
Buenos Aires

DOCK SUD
(Prov. Buenos Aires)
calle Facundo Quiroga
1441

nasproti komisarije
EDINA
NAŠA SLOVANSKA
LEKARNA
Pojasnilo o vašem
zdravju lahko dobite
osebno ali pismeno v
moji lekarni.
Franjo Huspaur

Svojo gostilno priporoča
FRANCE KURINČIČ
CALLE TRELLES 1167 - 69 — Bs. AIRES
(Pol kvadre od ul. Gaona 2400)

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika, zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO
D. A. GODEL

Zdravljenje po ravnateljstvu dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje
BLENORAGIJE — KAPAVCA

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
NJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

SIFILIS (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. —

Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMINA — ANALIZE

Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

CALLE CANGALLO 1542

DVE SODNI RAZPRAVI ZARADI ŠKOFOVSKEGA PASTIRSKEGA LISTA PROTI SOKOLSTVU

V preteklih dneh sta se vršili pred sreskima sodiščema v Zagrebu in Subotici dve zanimivi razpravi zaradi znane protisokolske škofovske poslanice. Nekateri zagrebski Sokoli so vložili tožbo proti podpisnikom poslanice in nekaterim duhovnikom, ki so poslanico prečitali. Njihov zastopnik odvetnik dr. Gavrančič je že na prvi razpravi, ki je bila 30. marca, izrečno poudaril, da ima tožba edini namen, nuditi škofom priliko, da pred sodiščem dokažejo očitke proti Sokolstvu. Zagovorniki obtožencev so se postavili na stališče, da državno sodišče ni pristojno, da sodi škofom. Razprava je bila takrat odgodena in se je nadaljevala v ponedeljek 15. t. m. Sodnik je zavrnil ugovor proti nepristojnosti sreskega sodišča in je svoj odlok utemeljil s tem, da je z razpadom Avstro-Ogrske prenehala veljavnost konkordata, ki ga je bivša monarhija sklenila 1. 1855. z Vatikanom in ki je določal za tožbe proti škofom poseben postopek. Ko je sodnik proglasil ta svoj sklep, je zastopnik zasebnih tožilcev dal na zapisnik izjavo, v kateri ugotavlja: "Obtoženci niso niti poizkušali dokazati svoje očitke proti nam (Sokolom), s čimer je tukaj pred sodiščem dokazano, da ti očitki niso resnični. Ker bi torej morali biti obtoženci obsojeni, smatramo, da smo dobili moralno zadoščenje. Zaradi tega in zaradi visokih položajev, ki jih obto-

ženci zavzemajo v cerkvi in družbi, ne zahtevamo njihove obsodbe in umikamo svojo tožbo." Na osnovi te izjave je sodišče ustavilo sodno postopanje in je bila ta zanimiva razprava končana. Drugačen pa je bil zaključek slične sodne razprave, ki je bila te dni pred sreskim sodiščem v Subotici. Tam so Sokoli tožili subotiškega škofa dr. Budanoviča, ki ja v cerkvi sam prečital škofovsko protisokolsko poslanico. Škof razpravi ni prisostvoval, marveč je že prej izjavil na zapisnik, da je bila njegova dolžnost prečitati poslanico v cerkvi, v kateri je on sam župnik. Tudi v Subotici je škofov zastopnik ugovarjal pristojnost rednega sodišča in izvajal, da so škofje v tem pogledu pod-

rejeni izključno cerkvenemu oblastvu. Sodišče je ugovor zavrnilo z utemeljitvijo, da med Jugoslavijo in Vatikanom ni konkordata, ki bi določal izjemni sodni postopek proti škofom. Zato se je sodišče izjavilo za pristojno in je po kratki razpravi škofa dr. Budanoviča obsodilo zaradi klevete na deset dni zapore in na 4800 dinarjev globe. Škofov branilec je proti razsodbi prijavil priziv, tako da bodo o zadevi razpravljale še višje sodne instance.

Jugoslovenski škofje v Rimu

Te dni je prispelo v Zagreb več jugoslovenskih škofov, ki so odpotovali pod vodstvom zagrebškega nadškofa dr. Bauerja v Rim in bili sprejeti v avdijski pri papežu.

Ponarejena tisočaka

Pred malim senatom v Ljubljani je bila kratka razprava proti brezposelnemu delavcu Jakobu Novaku z Drenovega griča pri Vrhniku. Novak je bil oktožen razpečavanja ponarejenih tisočakov. Lani 16. novembra je prišel k posestnici Antoniji Dolinarjevi na Gori pri Litiji. Posestnica mu je nudila prenočišče. Ko je drugi dan odhajal, mu je pokazala dva ponarejena tisočaka. Hranila je še več takih ponarejencev, ki jih je izdelal znani posestnik Ivan Selan iz Suhadol. Dolinarjeva je mati onih bratov Dolinarjev Avgusta in Ivana, ki sta bila zapletena v Selanov proces in obsojena zaradi razpečavanja ponarejencev pred ljubljanskim okrožnim

sodiščem. Dolinarjeva je Novaku rekla: "Tu imaš te podobice! Kar vzemi jih! Jih je bilo še več, p a jih je nekdo ukradel." Novak je radosten sprejel ponarejena tisočaka. Iskal je nato prilike, da bi jih na kmetih spravil v promet. Prišel je 19. novembra v Račevo k posestniku Antonu Guzlju in kupil od njega dve zelenki žganja za 60 Din. Ponudil mu je lepo izdelani tisočak, Guzelj ga pa ni mogel izmenjati, zato mu je dal samo 600 Din. Novak je vesel sprejel stotake in pripomnil: "Po ostanek 340 Din pa pridem pozneje. Zbogom očka!" V Smrečju je še isti dan srečno spravil v denar drugi ponarejeni tisočak. Pri posestniku Janezu Leskovecu je nakupil lesa za 500 Din in Leskovec mu je vrnil iz tisočaka 500 Din. Novak je pripomnil, da pride po les naslednje dni. Pa ga ni bilo. Pred sodniki je Jakob Novak zatrjeval, da je bil v stiski. Sodba: 6 mesecev strogega zapore in denarna kazen 620 Din ali 10 dni zapore.

Sram ga je bilo

Sodnik: "Če torej niste hoteli ukrasti kopajoči se dami obleke, kakor pravite, zakaj ste zbežali, ko je prišla iz vode?"

Obtoženee: "Oprostite, gospod sodnik, sram me je bilo."

Razširjajte SLOVENSKI TEDNIK

Diplomirana babica ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu
Ima dolgoletno prakso v
porodnišnici v Pragi in v
bolnici Rawson v Buenos
Airesu.
Sprejemajo se penzijonistke,
posebno s kampa.
Pomoč pri porodih za
\$ 30.—
calle COLOMBRES 178
U. T. 62 Mitre 3755
(1 kvadra od Rivadavia)

FRANC KLAJNŠEK
Zidarski majster

S FIRMO

Calle Marco Sastre 4351
esq. Sanabria, Villa Devoto,
Buenos Aires. U. T. 50-0277.
Izdeluje načrte in napravi
vam proračun za gradnjo,
brezplačno.

VELIKA KLINIKA SPECIALISTOV

Buenosaireške in pariške univerze

Za dosego popolnega zdravljenja s kolikor mogoče malimi stroški, pregledujemo svoje bolnike z X žarki in jim podarimo zdravila

ZDRAVIMO

črevesne bolezni, krče, grla, ušesne, očesne in nosne. Bolezni členkov, revmatizem, srčne napake, splošna onemoglost, Arteriosklerozis; povračenje, bolečine, rane, kisline, slaba prebava. Spolne bolezni 606 - 914. Reakcija Wassermann. Sploh ni bolezni, katere bi ne poznali in tudi klijenta ozdravili

Pregled SAMO \$ 3.-

1017 SARMIENTO 1017
od 10 do 12 in od 14 do 21 ure

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6 \$, lepo sliko v barvah.

Atelje
MARKO RADALJ
F. Quiroga 1275,
DOCK SUD

Prva sloven. cvetličarna "JACINTA"

Nagrobne vence, namizne rože, šopke za neveste, vseh vrst semena in sadik rož ter drevesc. Gene nizke, prepričajte se rojaki, ter me osebno posetite. Postrežba na dom.

Se priporoča
ANTON USAJ

Av. San Martin 3358
U. T. 50-2396 — B. Aires

PRVA NAPRAVA ZA UMETNI DEŽ

Zavod za umetni dež v Leningradu je sestavil prvo aparaturo na svetu, ki more povzročati umeten dež. Aparat je kompliciran električni stroj, ki deluje pod napetostjo 75.000 voltov. Prvi poskusi so se prav dobro obnesli in že grade novo mnogo večjo napravo za napetost 200.000 voltov, katero bodo preizkušali na visoki šoli za gozdarstvo. Postavili

jo bodo v visok stolp in delali umeten dež.

Vatikan in Hitlerjev režim
Rim. V zvezi z dogodki v Nemčiji in politiko katoliškega centra, je objavilo vaticansko glasilo "Osservatore Roma no" članek, v katerem brani politiko centra, češ da ne pomeni nikake kapitulacije. Katoličani morajo podpirati vsak režim, pa tudi Hitlerjev, če zajamči cerkvi njene pravice.

UTRINKI

Zamolčana beseda pove

često več nego tisoč izgovorjenih besed.

Tudi številke imajo svojo poezijo: dve sreči sta eno . . .

Mož je izumil pisavo, ženska pripis.

Globoka ženska ne izvoli med dvema moškima nobelega — površno pa oba.

V ljubezni je moški često velik osel, ženska samo majhna neumnica.

Psihologi računajo z nepreračunljivostjo žensk.

Odličan profesor - zdravnik bolniku, ki ga misli ope-

rirati:

"Prosim vzemite umetno zobovje iz ust. Tako!.. Dobro! Sedaj pa stisnite zobe, kolikor morete!"

Dr. J. HAHN

ŽENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJCNKA, NOTRANJE BOLEZNI: ŽELODČNE IN MOŠKE BOLEZNI: GONOREJA.

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer.

NIZKE CENE

MOJE VERSKO ŽIVLJENJE

Evangelij tretje pobinkošne nedelje

Lk 15, 1-10

Tedaj so se približali Jezusu mnogi cestinarji in grešniki, da bi ga poslušali.

Farizeji in pismouki pa so zagodrnjali: "Ta grešnike sprejema in je z njimi!"

Povedal pa jim je Jezus to priliko:

"Kdo izmed vas, ki ima sto ovac in eno izmed njih izgubi, ne pusti devet in devetdesetih v puščavi in ne gre za izgubljenega, dokler je ne najde? In ko jo najde, jo zaden vesel na svoje rame; in ko pride domov skliče prijatelje in sosede in jim pravi: "Veselitate se z menoj, zakaj našel sem svojo ovco, ki je bila izgubljena! Povem vam, da bo tako v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore."

"Ali katera žena, ima deset drahem, če izgubi eno drahmo, ne prižge svetilke in ne pomete hiše in skrbno ne išče, dokler je ne najde? In ko jo najde, skliče prijateljice in sosede in pravi: "Veselitate se z menoj, zakaj našla sem drahmo, ki sem jo bila izgubila! Tako bo, povem vam, veselje med božjimi angeli nad enim grešnikom, ki se spokori?"

Evangeljska misel: Res ni lepo Njega sovražiti in preklinjati, ki nas vse, celo slabše in nevredne rad ima in nam vsem dobro hoče.

Cerkveno oznanilo

25. junij — tretja pobinkošna nedelja — slovenske božje službe dopoldne ob desetih in popoldne ob štirih po navadi. — V domovini je posvečena današnja nedelja treznostni misli. Vsled večerajšnjega praznika svetega Janeza Krstnika, patrona abstinentov. Splošno je potrjeno, da je alkohol največji in splošen sovražnik, in največja in splošna nesreča slovenskega ljudstva bodisi v domovini, bodisi v izseljeništvu. Škode prekomornega uživanja upijanljivih alkoholnih pijač bodo dopovedovali danes pridigarji po vseh cerkvah naše domovine, in številni govorniki po raznih društvih. Popoldne bodo imeli po vseh večjih krajih treznostne akademije in velika protialkoholna zborovanja. Ta plemenita prizadevanja tudi mi pozdravljamo in jim želimo obilo uspehov!

26. junij — ponedeljek — spomin svetih bratov in mučencev Janeza in Pavla, ki sta bila za časa cesarja Julijana Odpadnika obglavljena zaradi stanovitne vere v Kristusa.

27. junij — torek — spomin blažene Heme, grofice slovenskega rodu, vnukinje ali pravnukinje Svetopolka, grofa v Brežah in Selčah na Koroškem, z velikimi posestvi na Gorenjskem in Štajerskem. Umrla je sicer dne 29. junija 1045, pa se obhaja njen spomin dva dni prej zaradi praznika apostolskih prvakov Petra in Pavla. Blažena Hema je bila poročena z mejnim grofom Savinjske marke Viljemom, ki je bil tudi slovenskega rodu, vnuk Valjhuna, mogočnega grofa, pod čigar oblast so spadale obširne pokrajine na Koroškem, kakor tudi v dolini Mirne na Dolenjskem. Na njen grob na Krki, severna Koroška, romajo še danes številni slovenski romarji iz Gorenjske, Dolenjske in slovenske Koroške. Svoječas so prehodili vso dolgo in težavno pot čez Karavanke peš. Danes se navadno peljejo z vlakom do Celoveca, dalje pa hodijo tri dni peš, med molitvijo, petjem pobožnih pesmi, pa tudi med veselimi šalami. Prvi počitek je pri

najstarejši slovenski stolnici pri Gospej sveti, kjer prejmejo vsi romarji svete zakramente. Je to pravo zadnji koroški župniji, kjer je še čuti nekaj našega govora, ljudsko romanje, katerega se romarji dolgo časa veselijo in še dolgo pozneje o njem govorijo, romanje katerega se duhovščina navadno ne udeležuje in ki se je ohranilo kljub svoječasnim strogim cesarskim prepovedim.

28. junij — sredo — spomin učenjaka, škofa in mučenca iz apostolskih časov, svetega Ireneja, katerega slavne knjige so se ohranile do današnjih dni, in ki je umrl mučeniške smrti za časa rimskega cesarja Severa. Hkrati z njim je bilo zaradi vere v Kristusa poklano do mala vse prebivalstvo mesta Lyon na Francoskem. — Kot spokorna priprava na jutrišnji praznik apostolov Petra in Pavla je določena danes zdržnost mesnih jedi. — Istega dne jugoslovanski državni praznik imenovan Vidov dan.

29. junij — četrtek — zapovedan praznik Petra in Pavla, prvakov med apostoli. Kakor je splošno znano, sta bila mučena oba velika oznanjevalca Kristusa istega dne in istega leta. Peter je bil pribit na križ, na lastno prošnjo obrnjen z glavo navzdol, češ da ni vreden umreti prav take smrti, kakor njegov Odrešenik. Pokopan je bil v Vatikanu in je sezidana danes nad njegovim grobom največja in najlepša cerkev sveta. Pavel pa je bil z mečem obglavljen, ker je bil rimski državljani, katerega po obstoječih postavah ni bilo mogoče obsoditi v tako sramotno smrt na križu. Pokopan je bil ob cesti v Ostijo, približno tam kjer postavljena danes njemu v čast sijajna bazilika. — Danes preneha za velikonočno spoved določeni čas. Kateri bi iz kateregakoli vzroka raje opravili spoved ni hrvaškemu duhovniku imajo za to priliko vsako nedeljo in vsak praznik v kapeli svetega roka Alsina y Defensa.

30. junij — petek — spomin svete, plemenite in bogate rimske gospe Lucine, ki je vsled svojih visokih zvez svobodno obiskovala po ječah zaprte kristjane in jih od svojega premoženja darežljivo podpirala.

1. julij — sobota — posvečena misli na dragoceno kri našega Gospoda Jezusa Kristusa, prelito za nas ljudi na lesu križa do zadnje kaplje.

CERKEV, KAPITAL IN DELAVSTVO

Čeprav je bila zadnja desetletja in skoro stoletja Cerkev do mala izrinjena iz javnega življenja in ni mogla odlično sodelovati pri urejanju modernega gospodarstva, kakor na primer v srednjem veku, kar je bilo v veliko škodo delavnega ljudstva in v veliko korist kapitalistov, vendar Cerkev ni povsem zanemarila svoje učeniške službe in je opetovano razvila tudi svoj nauk o modernem gospodarstvu. Tako zlasti pred dobrimi štiridesetimi leti z znamenito okrožnico Rerum novarum in lansko leto z okrožnico Quadragesimo anno. Obeh imam nekaj izvodov, predstavljениh na slovensko, tudi jaz vsakomur na razpolago.

Glavni vzrok zakaj da ni Cerkev vendarle še bolj odločno nastopila za delavske pravice, pa je ta, da končno skrb za socialni red vendarle ni predvsem skrb Cerkve. Ta skrb je po naravi izročena drugim činiteljem. V glavnem je vendarle ljudem samim, človeški družbi, prepuščeno, kako si hoče urediti svoje življenje na svetu, zavedajoč se, da bodo potem ljudje pač spali kakor si bodo postlali.

Naloga Cerkve je, da skrbi najprej za božje kraljestvo in njegovo pravico. Bolj po domače povedano, da skrbi, kako bi si pridobili njeni verniki s poštenim krščanskim

2. julij — četrta pobinkošna nedelja — spomin na obisk Marijin pri teti Elizabeti. Slovenske božje službe po navadi.

življenjem pravico do nebes. Tej skrbi je dodana sicer obljuba: da se jim bo tudi že na svetu dobro godilo, če bodo pošteno in krščansko živeli. Vendar je to drugo za Cerkev manjšega pomena in manjše važnosti. Saj je znan enostavni Jezusov nauk: Iščite najprej božjega kraljestva in vse to se vam bo navrglo. Lk 12,31. Tako podobno, kakor nam tudi trgovec navrže kako malo, ampak vendarle nekaj vredno malenkost, najraje kako slaščico, kadar smo kupili pri njem kaj več stvari.

Cerkev torej ni in ne more biti kaka politična stranka. Njen cilj je vse višji.

Vendar Cerkev tudi skrbi za srečno življenje na svetu ne zavrača popolnoma, mar več jo celo priporoča. In čeprav se Cerkev sama kot taka ne more boriti za uredi-

(Nadaljevanje)

Cerkvena kronika

Zakrament svetega zakona so sklenili: Nežka Rauh in Ignacij Makše, Katarina Volk in Viktor Štokelj. Bilo srečno!

Ogromne procesije svetega Rešnjega Telesa pri stolni cerkvi v Buenos Airesu se je letos hvalevedno prvič oficijelno udeležila tudi znatna skupina slovenskih mož in žena.

Pierre L'Ermite:

DEKLICA Z ODPRTIMI OČMI

(5)
S tega mesta se mu odkriva vse obzorje... pozlačeni bori, ki so jim veje kakor prošnja molitev... brezbrojno morje, oba pilierska svetilnika in na levi kamenite stavbe Herbaudière, kamor je ona zjutraj odšla...

Filip svira melodije, ki jih najbolj ljubi... preproste melodije pesmi preteklega stoletja, katerih ga je bil naučil stari mornar na brodu "Galathéa". Toda njegov učitelj je bil provençal in poznal je zlasti Mignon, Mistralovo Arlezijanko in vse kar pojejo v tistih južnih krajih, ki so podobni Noirmoutieru, le da je tu še čar manj zna-

nega otoka in manj banalnega.

Nocoj je Filbert vse jače doživljal te melodije. Kajti za glasom piščali je bilo njegovo obupano srce.

Resnično, tistega večera je godel, kakor še ne v svojem življenju... sam pred hišo v popolni tišini, o zlatem prahu in o ljubezni.

Dolgo je tako godel, potihem, prav potihem, kakor človek šepeta svojo tožbo ali ihti svojo prošnjo. Baš je začel ljubo stanco:

O Magali, ma tant amado,
Mete la testo au fenestrou!
O ljubljena moja Magali,
na okno prisloni glavico.

Kar se potihem... prav ta-

ko potihem, prikaže glavica med listjem figovega drevesa, pod katerim si je bila poiskala Filbertova bolest zavetja.

Bila je Rolanda... Rolanda, ki se je vračala s svojim osličkom počasi v veliki tišini peščene poti, je slišala in prepoznala piščal in melodije.

Ustavila je voziček in poslušala... Ko je pa slišala, je spoznala, da veljajo njej te melodije, v katerih je zvenela vsa žalost in obupana ljubezen mladega srca.

Tedaj je stopila z voza, se približala in, ko je postala prošnja tako vroča, da se ji ni bilo moči ustaviti:

O Magali, ma tant amado,
Mete la testo au fenestrou!

in je ljubav klicala po ljubavi, je stopila naprej. Videla je, da Filbert joka in odgovorila je, prislonivši svojo glavo na okno:

"Magali?... Evo je!..."

Nehal je igrati.

Pogledal jo je ves zavzet: "Ti si?... Rolanda!"

Resnično, prekrasna je v tem okviru figovega listja, ki ga zlati solnce s svojimi poslednjimi žarki.

"Da, jaz sem, Filbert... Zdelo se mi je, da sem te danes zjutraj užalila...? Zato sem se napotila domov po peščeni poti. Nekaj mi je pravilo, da te bom srečala... In glej, srečala sem te!... Ne maram, da nocoj zaspiš v tem zlem občutju..."

"Ti si!... je zašepetal Filbert v tretje... ti!..."

Mladenič stopi nekaj korakov v stran, nato se vrne. Z močno kretnjo objame dekle in ga posadi na mjeni zid. Sam pa sebe ob njenem vznemlju, vzame piščal in beroč note v Rolandinih očeh, začne iznova:

O Magali, ma tant amado,
Mete la testo au fenestrou!

Tej pesmi so sledile še naj lepše med tistimi, ki jih je Filbert poznal... Oh, ni zapravil ne svojega časa na velikem morju Pacifika, ko se je učil teh pesmi, ki so nocoj bajale in prepevale njegovo gorečno misel... teh melodij, ki so silile zdaj v smeh, zdaj v jok njo, ki je tam sedela kot vila... njo, katere prihod je v hipu vse spremenil.

Kako dolgo je Filbert sviral?...

Kako dolgo je poslušala Rolanda?

Tega ne ve, kdor doživljal

V takih trenutkih čas ni več čas. Minute so prehitri bliski, v katerih se zagledata dve duši v svoje globine ter se združita v svoji ljubezni.

Ko je Rolanda odhajala, je bilo solnce že zašlo, a ostala je še njegova svetloba, napajajoč s škrlatom obzorje oceana. (Nadaljevanje)

Solnce v vesoljnosti.

600krat hitreje kakor najhitrejši brzi vlaki drvi naše solnce z vsemi svojimi spremljevalci skozi vesoljnost. Če si predstavimo, da njegova snov obsega 350.000 zemskih krogel, bomo razumeli, kako ogromne so sile, ki gibljejo plamenico naših dni v brezmejnem prostoru. Toda naše solnce spada med manjše zvezde v prostoru in njegova hitrost med srednje hitrosti. 20krat hitrejši je med nebesnimi tekači Arkturus, ki drvi po Koboldovih računih z nepojmljivo hitrostjo 415 km na sekundo, to je 10.000 krat hitreje kakor najhitrejša lokomotive in 400krat hitreje kakor izstrelki modernih topov. Pri tem je Arkturus 80.000 večji od našega solncea in bi imel dovolj prostora za 10.5 milijarde zemskih krogel. Vse druge zvezde, katerih hitrost nam je znana, so pač počasnejše od Arkturusa, a se lahko kosajo s solncem. Zvezda Beteigouza, ki ima dovolj prostora za 27 milijonov solčnih obel, predrvi v eni uri 61.000 km, Sirius pa opravi na sekundo 8 km. Strašna je misel, da bi utegnili velikani s temi brzinami trčati drug v drugega. Toda ta bojazen je odveč, kajti zvezde so tako na redko posejane v vesoljnosti in so tako daleč druga od druge, da moreta po računih zvezde-

BANKA PRIJATELJ

Kako lahko pridete do Enega Malega Kapitala

Je mnogo načinov kako lahko uložite vaš prisluzni denar, ki vam bo nosil največ dobička in pridete na ta način do malega kapitalčka. Eden najbolj gotovih je štedenje in to postopno štedenje.

NAŠ JUGOSLOVENSKI ODDELEK

je odprt od 9 do 18 ure, ob sobotah od 8.30 do 11 ure. Prinas lahko odprete račun s 5 pesov. Za čuditi se je kako se lahko pride do malega kapitalčka potom postopnjega štedenja. Mnogi od vaših prijateljev imajo uložni račun v naših hranilnici; razgovarjajte se z njim.

The FIRST NATIONAL BANK of BOSTON

FLORIDA 99 — Buenos Aires
PUEYRREDON 175
Av. GRAL. MITRE 301 (Avellaneda) CORDOBA 1223 (Rosario)

ZAUPANJE   **VLJUDNOST**   **HITROST**   **SIGURNOST**

slovecv trčiti dve solnci drugo v drugo komaj vsakih 1800 trilijonov let.

Kozmični žarki — izvor energije

Chicaški listi od prošle nedelje poročajo, da bodo na chicaškem razstavišču v najkrajšem času prikazovali moč kozmičnih žarkov, ki jih bodo uporabili za premikanje avtomobilov. Ta poskus se bo pozneje večkrat ponovil kot atrakcija na svetovni razstavi "Stoletje napredka". Prvič v zgodovini bodo izkoristili kozmične žarke za neko mehanično delo. Eksperiment bo vodil dr. Artur Cromton, znani učenjak na polju žarkov X, ki je bil za svoja raziskovanja in dognanja leta 1927 odlikovan z Nobelovo nagrado za fiziko. Učeni svet je o kozmičnih žarkih še prav malo poučen, še manj vedo o tem laiki, katerim je znano le to, da kozmični žarki izžarevajo iz neznanega energijskega središča v vsemirju.

SE PRODA

električni motor 1 HP, 2 mor-si za mehanike, 1 aparat za polniti baterije, 3 postelje, 2 ponočni omarici in drugo...
...San Blas 991.

SE IŠČE DRUŽABNIKA

s 1.500 — 2000 \$ kapitalom za dobro idoče podjetje. Informacije v uredništvu.